

De bloedverwanten en naamdragers van J.F. Martinet (1729-1795)

Op 12 juli 1729 werd te Deurne, in het in 1959 afgebroken pand aan de Markt, een bijzonder kind geboren: Johannes Florentius, zoon van predikant Jean Anthoine Martinet en zijn vrouw Petronella van der Horst. Jan Floris was het tweede kind in het gezin; het dochtertje Maria Catharina was bijna 2 jaar oud. Na Jan Floris werd er nog een dochter geboren, Helena (in 1731) en een zoontje Willem (in 1733). Maria Catharina en Willem stierven resp. op 42-jarige en 7-jarige leeftijd; zij huwden niet en lieten geen kinderen na, en op hen zal dan ook verder niet meer worden terug gekomen.

Na een vertrek uit Deurne in 1736, groeiden Jan Floris en Helena op bij hun moeder. Vader Martinet overleed reeds in 1739. Zoals kinderen uit een predikantengezin betaamde, werd men als man ook predikant en huwden dochters in bij andere predikantenfamilies.

Jan Floris Martinet werd als predikant in 1756 beroepen te Gellicum en Rhenoij. Van 1759 tot 1775 was hij predikant te Edam, en vanaf 1775 tot zijn dood in 1795 vervulde hij dat ambt in Zutphen. In deze laatste twee plaatsen maakte hij naam als natuurkundige, pedagoog en theoloog. Zijn 4-delige werk "Katechismus der Natuur" werd nog tot in de 20^e eeuw op scholen gebruikt.

Jan Floris huwde in 1763 te Acquoij (bij Leerdam, waar zijn zwager predikant was) met de 10 jaar oudere Maria Margaretha van Ossenbergh. Zij was afkomstig uit het tegenwoordig Belgische Ieper. Eind 1794 werd Martinet getroffen door een beroerte. Hij reisde naar Amsterdam, waar hij hoopte door middel van electriciteit genezing te vinden. Het mocht niet baten; hij overleed te Amsterdam op 4 augustus 1795 ten huize van makelaar Albertus Huskus, en werd begraven in de Nieuwe Kerk. Zijn weduwe bleef te Zutphen wonen, waar ze stierf op 3 januari 1812.

Jan Floris en Maria Margaretha hadden geen kinderen; wel hadden zij een neef als pleegzoon en leerling in huis gehad. Johannes Kuipers (1762-1846) was de zoon van Jan Floris' zuster Helena, en liet als eerbetoon aan zijn oom en leermeester zijn naam veranderen in Johannes Martinet Kuipers.

Johannes Martinet Kuipers huwde tweemaal, maar beide huwelijken bleven kinderloos. Zijn tweede huwelijk bleek echter toch cruciaal voor het voortbestaan van de naam Martinet. Johannes' tweede vrouw was Henriette Louise d'Achard (1786-1852), een dochter van een luitenant uit Zevenaar. Zij had een zuster Maria Agneta, die huwde met Cornelis Adriaan van Enschut, hoogleraar aan de universiteit van Harderwijk. Hun dochter, een oomzegger van Martinet Kuipers dus, was Louisa J.C.C. van Enschut (1810-1860). Zij huwde in 1838 met Johannes J.W. van Loenen, een arts uit Harderwijk. Hun tweede zoon Johannes van Loenen, geboren in 1840, kreeg in 1842 bij besluit van de arrondissementsrechtbank van Nijmegen¹ de achternaam "Martinet" gevoegd bij de zijne. Vermoedelijk was dat een manier om de naam Martinet te behouden, en tevens de geestelijke en opvoedkundige band met hun oom aan te geven.

Aldus werd Johannes van Loenen Martinet (1840-1918) genoemd naar zijn aangetrouwde oudoom. Alhoewel geen bloedverwantschap bestond, bleef zo de naam Martinet toch behouden. Johannes van Loenen Martinet werd predikant en werd de stamvader van een nog bestaande familie Van Loenen Martinet. De drie erfgenamen van deze stamvader zijn H.H.R. van Loenen Martinet (1950), W.H. van Loenen Martinet (1953) en F.P. van Loenen Martinet (1955), achterkleinzonen van Johannes.

Deze drie broers bleken in het bezit te zijn van persoonlijke bezittingen van zowel Jan Floris Martinet ("onze Deurnenaar"), als van Johannes Martinet Kuipers en Johannes van Loenen Martinet. Doordat het familiebezit, dat altijd via mannelijke lijn vererfde, verscheurd dreigde te raken doordat zij alledrie een zoon hebben, werd het in bruikleen gegeven aan het Stedelijk Museum van Zutphen. Een inventaris is aanwezig in het Heemhuis. De familie Van Loenen Martinet was als het ware indirect de geestelijke (opvoedkundige) en zakelijke erfgenaam van Jan Floris Martinet.

We hebben nu gezien hoe de achternaam Martinet telkens door neven of achterneven werd overgenomen als deze dreigde uit te sterven. Bij de overgang van Martinet Kuipers naar Van Loenen Martinet werd echter de bloedband verbroken, omdat men slechts aangetrouwde familie was. Zijn er dan nog bloedverwanten van Jan Floris Martinet in leven? Jazeker! Jan Floris had, zoals gezegd, een jongere zuster, Helena Martinet (1731-1823). Zij huwde rond 1758 met Hendricus Engelbertus Kuipers, predikant te Acquoij (1752-1771) en te Veghel-Erp (1771-1801). In Acquoij werden uit dit huwelijk 6 kinderen geboren; de jongste drie stierven jong. De enig volwassen geworden zoon was Johannes Kuipers, die hierboven al genoemd werd. Hij veranderde zijn naam in Martinet Kuipers en stierf kinderloos. De beide dochters waren Maria Elisabeth Kuipers (1759-1784) en Petronella Kuipers (1761-1803). Op hun nageslacht zal hierna kort worden ingegaan.

Maria Elisabeth Kuipers, die op jeugdige leeftijd met haar ouders in Dinther woonde, huwde in 1782 met Matthijs Suurmond van Heijnsbergen, de dorpssecretaris van Aarle en Stiphout. Een maand na het huwelijk werd zoon Martinus Pieter geboren. Lang mocht Maria Elisabeth niet van haar huwelijk en kind genieten; reeds in september 1784 overleed ze in Aarle-Rixtel, nog geen 26 jaar oud.

¹ Dit gegeven is afkomstig uit de geboorteakte van Johannes van Loenen Martinet; de registers van de Arrondissementsrechtbank van Nijmegen zijn in 1944 door een brand verloren gegaan.

Zoon Martinus Pieter verhuisde vermoedelijk rond 1820 naar Zaandam. Daar huwde hij tweemaal, en uit zijn eerste huwelijk werden vermoedelijk zeven kinderen geboren. Zij vormen de basis van een uitgebreid nageslacht te Zaandam, dat onder meer de namen Nieman, Keg, van Heijnsbergen, Latenstein van Voorst, Waj en Beijer draagt. Van hen zijn in elk geval tot begin 20^e eeuw de nazaten getraceerd.

Petronella Kuipers huwde met Huijbert Breroo; hun drie kinderen werden rond 1800 te Zaandam geboren. Van geen van deze kinderen is tot nu toe nageslacht gevonden.

Zodoende mogen we stellen dat qua bloedverwantschap de nazaten van Martinus Pieter van Heijnsbergen (1782-1843) de enig nog in leven zijnde bloedverwanten van Jan Floris Martinet zijn.

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van:

- Haas, F. de en B. Paasman, 1987. J.F. Martinet en de achttiende eeuw. Zutphen.
- DTB-registers en burgerlijke stand-registers van de genoemde plaatsen.
- Registers Memorie van Successie.
- Inventaris collectie familiebezit Van Loenen Martinet, met dank aan H.H.R. van Loenen Martinet en P. Schuringa, Wageningen.
- Collectie familie-advertenties, Centraal Bureau voor Genealogie, 's-Gravenhage.

Wanneer interesse bestaat voor de genealogische gegevens betreffende de genoemde familie, gelieve dan contact op te nemen met de schrijver, via e-mail op luuk.j.keunen@gmail.com.

Luuk Keunen